

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **P. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2014, č. j. KUJI 75679/2014, sp. zn. OOSČ 980/2014 OOSC/297, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 5. 2016, č. j. 41 A 135/2014 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 17. 9. 2014 Městský úřad Velké Meziříčí žalobkyni uznal vinnou z toho, že dne 21. 7. 2014 v 01:33 hod na dálnici D1, v km 130, ve směru jízdy na Brno, řídila osobní automobil rychlostí 190 km/h. Po odečtu tolerance měřicího zařízení byla jako skutečná rychlost stanovena rychlost 184 km/h. Dovolenu rychlost na dálnici tak překročila o 54 km/h. Dále ji uznal vinnou za nerespektování pokynu Policie České republiky k zastavení vozidla, jež jí bylo signalizováno prostřednictvím světelného výstražného zařízení modré barvy s použitím světelného nápisu STOP. Svým jednáním tedy porušila § 18 odst. 3 a § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), a tím spáchala přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 a podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Za tyto přestupky jí uložil pokutu ve výši 7.000 Kč, a dále zákaz činnosti spočívající v zákazu

řízení motorových vozidel na dobu 8 měsíců. Současně jí stanovil povinnost nahradit náklady řízení v částce 1.000 Kč.

[2] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobkyně proti rozhodnutí městského úřadu zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Rozhodnutí žalovaného žalobkyně napadla žalobou u krajského soudu. V žalobě tvrdila, že jí nebylo umožněno zúčastnit se ústního jednání před správním orgánem prvního stupně a k věci se vyjádřit, čímž byla porušena zásada ústního projednání přestupku. Ústního jednání nařízeného na den 17. 9. 2014 v 9 hodin se žalobkyně nezúčastnila. Správnímu orgánu nebyl znám důvod nepřítomnosti žalobkyně, a proto věc projednal v její nepřítomnosti. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí uvedla, že se k ústnímu jednání nemohla dostavit z důvodu závažného zdravotního stavu a následné návštěvy lékaře. Správnímu orgánu prvního stupně zaslala písemnou omluvu s dokladem o lékařském vyšetření.

[4] Žalobkyně měla za to, že správní orgány nepostupovaly správně, jestliže vyhodnotily jako splněné podmínky pro jednání bez její přítomnosti. Žalobkyně nebyla plánovitě objednaná, ale z akutních důvodů v den 17. 9. 2014 byla nucena vyhledat lékařskou pomoc. Zdravotní stav žalobkyni nedovoloval se nejen zúčastnit jednání, ale nebyla ani schopna se bez pomoci třetí osoby postarat sama o sebe. I přes svůj nepříznivý zdravotní stav si nechala zpracovat stručnou omluvu, ke které doložila písemné potvrzení od lékaře a toto nechala zaslat přes poštovní úřad. Dle žalobkyně tento způsob omluvy je nejvhodnější, neboť jakákoliv telefonická omluva by dle jejího názoru nebyla přijata s ohledem na to, že v tomto případě je nutno vždy doložit písemnou zprávu od lékaře. Žalobkyně zastává názor, že v této věci učinila vše potřebné.

[5] Krajský soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Ohledně včasnosti omluvy soud uvedl, že v lékařské zprávě je také uveden čas návštěvy (9:39 hod), kdy vzhledem k tomu, že jednání bylo nařízeno na 9 hodin, žalobkyně se z jednání nemohla omluvit dopředu. Ohledně formy omluvy soud uvedl, že písemná omluva je dostatečná i proto, že telefonicky by nebylo možné zaslat lékařské potvrzení. Ohledně důvodu omluvy soud uvedl, že nelze vycházet pouze z textu omluvy, ale je nezbytné předně vycházet z lékařské zprávy, kde je uvedeno, že zdravotní stav žalobkyně byl natolik vážný, že by nebyla schopna se ústního jednání zúčastnit. Žalobkyně se proto dle krajského soudu z jednání řádně omluvila.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobkyně

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Je stále toho názoru, že z omluvenky žalobkyně nijak nevyplynulo, jaké náhlé onemocnění ji postihlo, které by ji znemožnilo zúčastnit se ústního jednání a rovněž ji znemožnilo oznámit svoji neúčast dopředu, např. telefonicky před nařízeným ústním jednáním. V písemném sdělení správnímu orgánu I. stupně se omezila pouze na tvrzení, že jí byl lékařem stanoven termín, který bohužel nebylo možno změnit či odložit, a lékař v lékařské zprávě uvedl, že byla vyšetřena pro akutně vzniklé potíže, je doporučen klidový

režim a hospitalizace není nutná. Z toho stěžovatel nabývá dojmu, že termín tohoto vyšetření věděla žalobkyně již dopředu.

[7] I přesto ale, pokud by se akutní potíže dostavily až v den nařízeného ústního jednání, žalobkyně měla možnost se omluvit bezodkladně telefonicky či prostřednictvím e-mailu a pokusit se se správním orgánem I. stupně domluvit na náhradním termínu ústního jednání. Pokud se o to ani nepokusila, lze považovat její pozdější námitky vůči její nepřítomnosti za účelové.

[8] Žalobkyně rovněž nedoložila, že by byla v pracovní neschopnosti, pouze jí byl lékařem *doporučen* klidový režim (nikoliv nařízen). Z lékařské zprávy nelze zjistit diagnózu ani případnou terapii určenou ošetřujícím lékařem. Stěžovatel tak má za to, že z lékařské zprávy žádným způsobem nevyplývá, že zdravotní stav žalobkyně byl natolik závažný, že by nebyla schopna se ústního jednání zúčastnit.

[9] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalobkyně ve svém vyjádření uvádí, že původně s účastí na jednání počítala, z důvodů gynekologických potíží se ale musela akutně objednat k lékaři. Onoho dne měla jiné starosti než shánět kontakt na úřad, popř. mu posílat e-mail. Dále si nepřejí, aby v tomto řízení byla zkoumána její diagnóza, o čemž se zmiňuje stěžovatel. Kasační stížnost navrhuje zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je projednatelná. Není však důvodná.

[12] Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích lze věc projednat v nepřítomnosti obviněného z přestupku jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednávání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

[13] Jedinou otázkou k posouzení v této věci je, zda byly splněny podmínky posledně citovaného ustanovení, tedy zda správní orgán mohl přestupek projednat v nepřítomnosti žalobkyně. Nejvyšší správní soud ohledně této otázky souhlasí s krajským soudem – podmínky projednání přestupku v nepřítomnosti žalobkyně splněny nebyly.

[14] Zcela irelevantní je stěžovatelem namítaná skutečnost, že z omluvenky žalobkyně nevyplývalo, „*jaké náhlé onemocnění ji postihlo*“. Podstata posouzení důvodnosti omluvenky žalobkyně nespočívá v otázce, v čem konkrétně spočívalo onemocnění či vyšetření, ale v otázce, zda onemocnění či vyšetření existovalo (ať již jakékoliv) a zda tato skutečnost žalobkyni znemožňovala účast na jednání (tj. zda šlo o závažné, anebo naopak žalobkyni neomezující onemocnění, resp. o akutní, či přeložitelné vyšetření).

[15] Stěžovatel nerozporuje skutečnost, že žalobkyně na vyšetření byla. Uvádí nicméně, že z lékařské zprávy neplyne, že by zdravotní stav žalobkyni znemožňoval účast na ústním jednání. Pouze měla nařízený klidový režim. Tato argumentace ale dle soudu mívá podstatu

omluvenky. Omluvenka spočívala v tom, že se stěžovatelka nemohla dne 17. 9. 2014 v 9 hodin zúčastnit jednání o přestupku neboť v tento okamžik byla *vyšetřována* kvůli akutním zdravotním problémům. Následný léčebný režim je tedy pro účely posouzení důvodnosti omluvy z ústního jednání v konkrétní okamžik irelevantní. Důležitá je akutnost lékařského ošetření, kterou žalobkyně doložila. Nastalou situaci lze ilustrovat jednoduchým příkladem: zlomí-li si někdo cestou na ústní jednání ruku, je rozumné, aby místo na jednání zamířil na ošetření do nemocnice. Nepřítomnost na jednání by v takové situaci byla jistě omluvitelná, a to ač nadcházející dny po ošetření bude mít pacient nařízen pouze klidový režim a jednání by se v těchto dnech mohl (třeba i se sádrou) zúčastnit.

[16] Důležitost důvodu absence žalobkyně na jednání se tedy stěžovateli nepodařilo jeho argumentací vyvrátit. Nejvyšší správní soud navíc připomíná, že důležitost důvodu omluvy obviněné z přestupku z neúčasti u ústního jednání je třeba posuzovat i z hlediska jejího pořadí, obsahu, v jakém stadiu řízení byla omluva uplatněna (doba od zahájení správního řízení nebo doba do zániku odpovědnosti za přestupek), zda ze spisu či jiných skutečností nevyplývá jakákoliv obstrukční snaha či potřeba obviněné z přestupku nebo jejího zástupce působit průtahy v řízení nebo dosáhnout zániku odpovědnosti za spáchání přestupku (srov. rozsudek ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 – 99). V projednávaném případě v době nařízeného ústního jednání zbývalo do konce prekluzivní lhůty více než 10 měsíců a zároveň šlo o první omluvu žalobkyně. Nic tedy nenasvědčovalo tomu, že by se jednalo o obstrukční jednání žalobkyně.

[17] Další argumentací stěžovatel namítá opožděnost omluvy. Své závěry opírá především o text omluvenky. V ní žalobkyně napsala, že jako závažný důvod uvádí časovou kolizi s termínem, jež jí byl současně stanoven lékařem, který bohužel nebylo možno změnit či odložit. Z toho stěžovatel *„nabývá dojmu, že termín tohoto vyšetření věděla žalobkyně již dopředu“*. Pro takový jednoznačný závěr ovšem text omluvenky vnímaný v kontextu s lékařskou zprávou oporu nedávají.

[18] Z textu samotné omluvenky není zcela zřejmé, kdy byl lékařem termín vyšetření stanoven. Vzhledem k tomu, že se ale dle slov ošetřujícího lékaře jednalo o akutní vyšetření, lze se domnívat, že tomu nebylo s velkým předstihem. Mohlo to být i brzy ráno onoho dne, kdy se mělo konat jednání o přestupku. I v takové situaci by platilo, že „termín nebylo možné odložit“, neboť potřeba poskytnutí lékařské péče byla akutní. Existovaly tedy pochybnosti o tom, zda žalobkyně o důvodu omluvy věděla již před jednáním, a mohla ho tak uplatnit dříve. V takové situaci se měl správní orgán tyto pochybnosti pokusit odstranit (např. dotazem na žalobkyni nebo na ošetřujícího lékaře). Naopak správní orgán nemůže text omluvy vyložit v neprospěch žalobkyně a v jejích očích řádnou a doloženou omluvu z jednání bez jakéhokoliv upozornění nepřijmout.

[19] Dále ke včasnosti omluvy stěžovatel namítá, že i kdyby akutní situace vznikla až v den jednání o přestupku, měla se žalobkyně bezodkladně pokusit správnímu orgánu sdělit omluvu telefonicky nebo prostřednictvím e-mailu. Z toho, že tak neučinila, stěžovatel dovozuje, že její omluva byla účelová.

[20] Nejvyšší správní soud s argumentací stěžovatele nesouhlasí. Zaslání doporučeného psaní ještě v tentýž den, kdy důvod neúčasti na jednání nastal, je v tomto případě třeba považovat za učinění bezodkladné omluvy. Existence zdravotního stavu vyžadujícího

akutní ošetření lékařem je typický příklad, kdy je objektivně omluva před událostí znemožněna. Proto také ani zákon o přestupcích, ani správní řád nehovoří o omluvě předem, tedy ještě před událostí, která má nastat. Ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích hovoří o „náležité omluvě“ a § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů“. Náležitou či bezodkladnou omluvou správnímu orgánu může být i omluva učiněná s určitým odstupem času po události, která měla nastat, je-li učiněna podle konkrétních okolností bezodkladně.

[21] Jestliže v tomto konkrétním případě žalobkyně byla v době ústního jednání v akutní péči lékaře a ještě tentýž den zaslala správnímu orgánu omluvu doporučeným psaním, je taková omluva učiněna bezodkladně a náležitě. Těžko si lze představit rychlejší omluvu.

[22] Že šlo omluvu provést i telefonicky nebo e-mailem je sice pravda, nicméně tyto formy komunikace nelze stěžovatelce nakazovat. Nejvyšší správní soud v jednom z předchozích rozhodnutí uvedl, že „je telefonická omluva dostačující a z povahy věci dokonce nejlépe splňuje požadavek bezodkladnosti omluvy z neúčasti u nařízeného ústního jednání. Protože technické možnosti umožňují i jiné formy omluvy, neznamená to, že musí být učiněna pouze touto jedinou formou. Z jejího nevyužití ale nelze vyvozovat žádné důsledky. Proto úvahy krajského soudu, jakým způsobem mohl stěžovatel řešit situaci vzniklou poté, kdy došlo k poruše jeho vozidla (možnost telefonické omluvy za použití mobilního telefonu pracovníka autoservisu, některé benzínové čerpací stanice, popř. autoservisu v Praze), nemají žádnou relevanci“ (rozsudek ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 As 303/2015 – 26). Písemná komunikace prostřednictvím poštovní přepravy je ve věcech přestupků zcela běžná a její použití žalobkyní bylo v této věci přiměřené. Tento závěr je navíc umocněn tím, že k omluvě přikládala písemné lékařské potvrzení.

[23] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se ústní jednání konalo v nepřítomnosti žalobkyně, aniž by byly splněny zákonné podmínky § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Městský úřad sice nevěděl o důležitém důvodu nepřítomnosti žalobkyně při jednání dne 17. 9. 2014, kdy bylo vydáno prvostupňové správní rozhodnutí, ale krajský úřad již při vydání svého rozhodnutí dne 19. 11. 2014 tuto vědomost měl. Nesprávně, bez řádných a spolehlivých podkladů, však dovodil, že omluva nebyla řádná. Žalovaný svým postupem porušil právo žalobkyně na projednání přestupku, který je jí kladen za vinu, v její přítomnosti (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[24] Krajský soud napadeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného správně zrušil. Kasační stížnost proti takovému rozhodnutí je nedůvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud zamítl (§ 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního).

[25] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 120 soudního řádu správního. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobkyni v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2016

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu